

OBSAH

aneb o čem si s nimi autor povídal

ÚVOD má jen několik vět a sotva zde stojí za zmínku. 13

KAPITOLA PRVNÍ je nazvána Svědkové a představuje nám některé z těch, jichž se autor ptal, kterak v severních Čechách žili naši pradědečkové. Je tu také několik informací, jichž byl čtenář ušetřen v úvodu.

15

KAPITOLA DRUHÁ je nadepsána Kudy vede naše cesta a vypráví o tom, co mohl kdysi spatřit poutník v horách i rovinách dnešního Severočeského kraje. Čtenář se dává vést po cestách i necestách, navštíví města starobylá i různá novější, jakož i hnízda halabala slepená, potká tu lidi všelijaké a podivné, bude se dívat, kde a čím se obyvatelé obživovali, a na jednom místě se málem propadne do země.

22

KAPITOLA TŘETÍ zve nás znenadáni na Výlet do Rakous. Čtenář se na své cestě nechává provázet komorníkem samého císaře pána i panem nakladatelem Ottou, zalistuje ve starých sbírkách zákonů, vyslechne svědectví některých zákonodárců i jejich oponentů a nakonec vyjde najevo, že se při tom všem nehnul ze severních Čech ani na krok.

43

KAPITOLA ČTVRTÁ začíná mravoličným napomenutím, že Kdo chceš chleba, pracuj co třeba. Vypravěč připouští, že práce šlechtí člověka, ale hlavně si o jejím zušlechťujícím působení nechává vyprávět od svědků, kteří ji poznali na vlastní kůži.

71

KAPITOLA PÁTÁ se ptá Komu hnáty a ponechává vysvětlení smyslu té podivné otázky na Františku Ladislavu Čelakovském. Jinak je v ní hodně čísel, která se týkají povždy důležité otázky „Co za to?“, jakož i toho „Co si za to koupím?“ 97

KAPITOLA ŠESTÁ je vlastně jakýmsi Pozváním ke stolu. Autor v ní nahlíží kuchařkám pod pokličky, jde s nimi nakupovat, občas něco spočítá a nabídne čtenáři i několik osvědčených receptů na tu starou, chutnou, zdravou, výživnou a vůbec proslulou českou krmí. Nikoho však nenutí, aby si podle těch receptů zkusil sám uvařit. 111

V KAPITOLE SEDMÉ, i když se to možná nesluší, Díváme se do šatníku. Svědkem je stará almara, několik učenců a jeden pan učitel. Ti všichni mluví o módě a jeden z nich jen tak na okraj o řemesle. 126

KAPITOLA OSMÁ, ačkoli je nadepsána známým veršem Kde domov můj, zpívá se na zcela jinou notu. Vyznívá proto velice disharmonicky. Čtenář vstupuje nejen do obytných místností, ale i do ložnic a jiných bytových zařízení, prohlíží dokonce i postele a také nejrůznější škvíry v podlaze a je vůbec až neslušně indiskrétní. Snad proto, že neuzavírá sluch žádnému svědku. 136

V KAPITOLE DEVÁTÉ se připouští, že Rodina je základ státu, jakož i že Děti jsou požehnáním rodiny, ale vcelku nechává autor hovořit hlavně očitě svědky, kteří na to mají svůj vlastní názor. 158

V KAPITOLE DESÁTÉ se vypravěč zamýšlí nad tím, Co život dával i bral, uvažuje o tom, jakou měl jeho pradědeček životní šanci při své cestě od kolébky do hrobu, vede nás do školních škamien i do lékařských ordinací, zamýšlí se nad posledními věcmi člověka a suma sumárum se ani nesnaží o rozmarňý tón. 172

V KAPITOLE POSLEDNÍ se počítá Největší bohatství prostého člověka. Autor a čtenář se vyptávají všech možných svědků, jak pracující člověk trávil svůj volný čas, usedají v zakouřených hospodách, navštěvují schůze, jezdí na výlety, listují ve starých kalendářích, dozvídají se neuvěřitelné věci o pracovní době a cestách do práce, počítají, zda si mohou koupit bicykl, a poslouchají vyprávění o našich furiantech. Na rozdíl od předposlední kapitoly jsou velmi optimističtí, i když to tak na první pohled nevypadá. 199

ZÁVĚR tyto rozhovory vlastně žádný nemají, jen Slovo na rozloučenou, jímž se však autor neloučí, nýbrž spíše připomíná, s kým si může čtenář popovídat sám, a hlavně pak věří, že svůj úsudek si každý udělá i bez jeho rad. 228